

УКАЗАНИЯ

на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране за образуване на цените на електрическата енергия, по които ВЕЦ с инсталирана мощност над 10 МВт продават електрическа енергия при регулиране чрез метода „норма на възвръщаемост на капитала”

1. С тези указания се определя начина за образуване на цените на електрическата енергия при производство от водноелектрически централи (ВЕЦ), с инсталирана мощност над 10 МВт, както и вида, формата и съдържанието на необходимата за ценообразуването информация, която производителите на електрическа енергия задължително представят при подаване на заявления за утвърждаване на цени.

2. При регулиране на цените по т. 1 се прилага метода “норма на възвръщаемост на капитала”.

3. Указанията включват приложения с таблици, които са неразделна част от заявлението за цени и съдържат минималните изисквания на комисията, относно предоставяната информация. Дружествата могат да представят информация извън тези таблици, но не могат да заличават редове или колони от тях.

4. Дружествата представят информацията във връзка с образуването на цените като приложение към заявлението за утвърждаване на цени в справки по утвърдени от комисията образци. Към заявлението се прилагат следните справки: справка № 1 - Технически показатели в производството, справка №2 – Разходи за производство на електроенергия, справка №3 – Определяне на регулаторната база на активите за производство на електроенергия, справка №4 – Капиталова структура и данъчни задължения и справка № 5 – Техничко-икономически показатели в производството на електроенергия.

4.1. Справките се представят на хартиен и цифров носител от производителя на електрическа енергия - ВЕЦ над 10 МВт. Формата на справките е задължителна и не може да се променя, както и не могат да се изтриват редове или колони от електронния модел. Справките трябва да бъдат подписани от лице с представителна власт и от главен счетоводител, както и да бъдат подпечатани с печата на дружеството.

4.2. Всички справки са обобщени в електронни таблици със съответните формули и представляват електронен модел, който е неразделна част от указанията.

4.3. В случаите, в които е необходима допълнителна информация, дружествата следва да я приложат отделно към заявлението за утвърждаване на цени.

5. Дружествата изготвят справките по т. 4 в съответствие с настоящите указания, както следва:

5.1. Справка №1 - Технически показатели в производството:

В справката се посочват фактическите и прогнозните показатели на работа на централата.

Част от показателите се изчисляват по формули, заложиени в таблиците.

1. Произведена електроенергия - бруто Ебр, МВтч
Сумата от произведената електроенергия на отделните хидроагрегати, отчетена от електромерите на генераторите.

2. Електроенергия за собствени нужди - Есн, МВтч
Общият разход на електроенергия за собствени нужди на централата е сума от показанията на електромерите към трансформаторите за собствени нужди.

3. Нетна електрическа енергия - Ен, МВтч
Разликата между произведената електроенергия - бруто и електроенергията за собствени нужди.

4. Специфичен разход - СР, m^3/kWh

- Обем на водата, условно изразен спрямо произведената електроенергия.
5. Инсталирана мощност за всеки хидроагрегат - MW
Максимална достижима мощност на всеки агрегат.
  6. Работни часове – часа.
Средногодишни работни часове на отделните хидроагрегати. Посочват се и договорените количества нетна електрическа енергия по шестмесечия.
  7. Основни данни за централата – местонахождение, тип на турбината, дебит (m^3/s), КПД (%).
  8. Хидроложки данни – река, поречие, обем на изравнител ($10^6 m^3$) и други данни свързани с хидросъоръжения.
  9. Електрически генератори – тип, работни часове, номинално напрежение (kV), мощност (MVA).
  10. Съществени елементи на мрежата за свързване към електропреносната и/или електроразпределителната мрежа и места на присъединяване на централите.
Към справката следва да бъдат представени договорите за продажба на електрическа енергия и помесечната годишна производствена програма.

5.2. Справка №2 – Разходи за производство на електроенергия:

Енергийното предприятие представя подробна информация за годишните разходи съгласно изискванията на чл. 11 от Наредбата за регулиране на цените за електрическа енергия (Наредбата).

Посочват се отчетните и прогнозните данни за годишните разходи, които са пряко свързани с дейностите по лицензия. Отделно се посочват и разходите за нерегулирани дейности.

Годишните текущи разходи са групирани в две основни групи: условно-постоянни разходи и променливи разходи, според връзката им с производството на електрическа енергия, като в тези две групи разходите са класифицирани и по икономически елементи.

В годишните текущи разходи не се включват финансови разходи, разходи за данък върху печалбата и разходи за бъдещи периоди, които са част от отчета за приходите и разходите, разходите за загуби от обезценки, текущи разходи за начислени провизии по смисъла на чл. 38 и чл. 39 от Закона за корпоративно подоходно облагане (с изключение на тези по т. 37 от тези Указания), текущи разходи или задължения за намаляване на отчетната стойност на стоково-материалните запаси, санкции и/или глоби, наложени от държавни органи или от комисията, както и лихви за забавяне, неустойки и други плащания, свързани с неизпълнение по сключени договори, разходи за дарения и неизползвани отпуски, разходите по чл. 204 на Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), както и разходите за начислен данък върху тях по чл. 216 от ЗКПО.

С предложението за утвърждаване на цени енергийното предприятие представя подробна писмена обосновка за начина на прогнозиране на разходите.

1. Условно – постоянни разходи

Условно – постоянните разходи се прогнозират към началото на финансовата година.

Стойността на годишните разходи за амортизация се определя, в зависимост от техническия и икономически живот на активите, като се прилага линеен метод на амортизация. Амортизацията на безвъзмездно финансираните активи (ако са свързани с дейността по лицензията) се включват в необходимите приходи.

В Разходи за ремонт се посочва само сумата на текущите разходи, без разходи, които **увеличават стойността на активите**. Стойността на разходите за труд, материали и други, които са част от разходите за ремонт, не следва да се включват в останалите групи разходи от справката.

Всяко енергийно предприятие трябва да представи всички видове разходи, пряко свързани с дейността по лицензията, които не са описани в отделни редове, като детайлно ги изброи.

Посочва се общата сума на разходите, свързани с нерегулираната дейност. В приложение към справката, е необходимо да се представи допълнителна информация за видовете разходи и стойностите им.

2. Променливи разходи

Прогнозната стойност на променливите разходи е функция на прогнозираните количества произведена електрическа енергия и съответните разходи за услугата водоползване, съгласно Тарифата за таксите за правото на водоползване и/или разрешено ползване на воден обект.

5.3. Справка №3 – Определяне на регулаторната база на активите за производство на електроенергия

Определя се съгласно чл. 14 на Наредбата.

1. *Активи, свързани с регулираната дейност* – посочва се балансовата стойност към края на базисната година на материалните и нематериални активи, които са пряко свързани с дейността по лицензията на дружеството;

- дълготрайни активи, отчетени в резултат на договор за финансов лизинг се включват в балансовата стойност на ДА и участват в регулаторната база за определяне на възвръщаемостта, ако са свързани с дейността по лицензията;

- дълготрайни активи, които са отдадени под наем (части от сгради, оборудване и др.) не се включват в балансовата стойност на ДА и не участват в регулаторната база на активите;

- консервираните дълготрайни активи не се включват в балансовата стойност на ДА и не участват в регулаторната база на активите.

- разходите за придобиване на дълготрайни материални активи не участват в регулаторната база на активите.

Като приложение към справката е необходимо да се представи допълнителна информация по групи активи със съответните им стойности, които са пряко свързани с дейността по лицензията и не са включени в регулаторната база на активите.

2. *Активи, свързани с нерегулираната дейност* - посочва се балансовата стойност към края на базисната година на материалните и нематериални активи, които не са свързани с дейността по лицензията.

Като приложение към справката е необходимо да се представи допълнителна информация по групи активи със съответните им стойности.

3. *Безвъзмездно финансирани активи* - стойността на активите, придобити чрез безвъзмездно финансиране се изважда от регулаторната база на активите (РБА) т.е. не участват в РБА.

4. *Оборотен капитал* – определя се като разлика между краткотрайните активи (без краткосрочни финансови активи и разходи за бъдещи периоди) и краткосрочни пасиви (без приходи за бъдещи периоди и финансирания) и участва в РБА.

5.4. Справка №4 – Капиталова структура и данъчни задължения

Нормата на възвръщаемост на капитала се изчислява съгласно чл. 15, ал. 1 и 2 от Наредбата.

1. Собствен капитал – стойността на собствения капитал е равна на действителния му размер съгласно баланса на дружеството към базисната година и не включва финансовия резултат от текущия период (печалба или загуба).

2. Привлечен капитал – сума от дългосрочните и краткосрочни заеми и задължения по договори за финансов лизинг, отчетени в годишния финансов отчет.

3. Среднопретеглена норма на възвръщаемост на привлечения капитал в проценти – изчислява се като средно претеглена величина от договорените годишни лихви на дългосрочните заеми и относителното тегло на съответния заем в общата сума на привлечения капитал. Дружеството трябва да докаже, че лихвите по заемите са в същия диапазон, както и лихвите на други дружества с подобна степен на кредитен риск. Всички кредити, участващи при формиране на среднопретеглената цена на привлечения капитал, които имат по-високи реални лихви от доказаната пазарна реална лихва, ще бъдат привеждани към пазарните стойности.

В случаите, когато в договора за финансов лизинг не е договорен постоянен лихвен процент, се определя среден процент за целия период на договора, който осигурява покриване на сумата за лихва в рамките на срока на договора за лизинг.

При определяне на средно претеглената цена на капитала се отчита действителната структура на капитала на база балансовата стойност по отчет към края на базисната година.

В справката е посочена примерна стойност на нормата на възвръщаемост на собствения капитал, с която да се извършват изчисленията.

5.5. Справка № 5 Техничко-икономически показатели в производството на електроенергия

Данните в тази справка представляват обобщение на предходните справки. Цената на електрическата енергия, произведена от ВЕЦ, с инсталирана мощност над 10 МВт е еднокомпонентна и се определя по следната формула:

Цена за енергия.

$$Ц_e = \frac{P + B}{E_n},$$

P –разходи за дейността, в хил.лв.;

B - възвръщаемост, хил. лв.

E_n - нетна електрическа енергия, МВтч.

Тези указания са приети на основание чл. 5 ал. 8 от Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия с протоколно решение на комисията № 66 от 07.04.2008 година по т. 1.